

Fra Folketingets Formand har jeg modtaget oversendt Forslag til Lov om Forgølgelse af Klasselotteriets Lodder med Anmodning om, at det her maa fremmes. Foreløggelsen sker herved. Eksemplarer ville blive ombelte.

Paa de Herrers Bladser er ombelt:

Beretning fra Udvalget angaaende Forslag til Lov om Oprættelse af en Kreditforening for industrielle Ejendomme,

Forslag til Lov om Snekastning, saaledes som det er vedtaget af Landstinget ved eneste Behandling,

Forslag til Lov om Undersøgelse af Levnetsmidler m. m., saaledes som det er vedtaget af Landstinget ved 2den Behandling,

samt Endringsforslag til 3dje Behandling af samme Lovforslag og til 2den Behandling af Forslag til Lov om Tvangsauktioner.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Fortættelse af første Behandling af Forslag til Lov om det offentlige Fattigvæsen.

Th. Nielsen: Der har i de sidste 20 Aar været megen Tale om Nødvendigheden af at faa en Fattiglov. Vi fik jo en ny Kommunallov af 6te Juli 1867, og det var derfor ganske naturligt, at Sagen da maatte komme frem; der blev stillet den ene Forspørgsel i Folketinget efter den anden, om ikke Ministeren snart tænkte paa at fremsætte Forslag til en ny Fattiglov. Det var ganske naturligt, thi Præsterne, som hidtil havde været fødte Formænd i Fattigudvalgene, vare bekendte med Fattiglovgivningen i det hele taget og fortrolige med alle de Krumveje, som kunde gaas, men af Sogneraadene, af hvem nu denne Sag skulde overtages, kunde man ikke vente, at de skulde være inde i hele dette Materiale, i alle disse ministerielle Skrivelser og de nye Love om denne Sag, og det var derfor ganske naturligt, at man kom til at føle en store Trang til at faa en ny Fattiglov. Det kunde i ethvert Tilfælde være en ydre Grund, men foruden denne rent ydre Grund er der ogsaa efter min Mening en indre, og det er den, at hele den gamle Fattiglovgivning fra Aarhundredets Begyndelse var ikke tidssvarende efter den hele mere moderne Udvikling. Det gamle patriarkalske idylliske Forhold var jo allerede i Treferne ved at svinde bort. Det havde

været saa, at Husbunden følte sig forpligtet til at sørge for Tjenestefolkene saa godt som muligt, og selv efterat de vare blevne gifte, havde de endnu Tilhold i Gaardene; man saa i Reglen, at naar de bleve fattige, som havde tjent tro paa Gaardene, søgte de fremdeles tilbage dertil om Hjælp og Bistand, som de i Regelen fik i rigeligt Maal enten i Naturalier eller paa anden Maade, men efterat det gamle idylliske Forhold var forsvundet, blev der alt for mange smaa fattige Husholdninger, som Sognene maatte understøtte. Det blev alt for kostbart, da det kom til at gaa rent paa Sognets Regning, og de gamle Fattighuse vare ikke af nogen indbydende Bestaafenhed. Det kunde som sagt gaa, saalænge det gamle idylliske og patriarkalske Forhold bestod, men da det efterhaanden forsvandt, blev der baade af ydre og indre Grunde Trang til en ny Fattiglovgivning. Jeg mindes saaledes, at en Folketingsmand den Gang oplyste, at Fattigloven bestod af flere hundrede Reskripter, som det ikke var muligt at finde ud af. Der blev saa taget fat paa denne Sag, idet der den 28de Maj 1869 blev nedsat en Kommission, og af den blev der afgivet Betænkning den 6te Oktober 1871. Saa stod Sagen paa Dagsordenen i nogle Aar, dog det skal jeg ikke nærmere gaa ind paa. Det endte med, at vi ingen Fattiglov fik, dels fordi den storpolitiske Kamp kom til at optage Sindene, og dels ogsaa, fordi der i Virkeligheden var altfor stor Uoverensstemmelse om Sagen blandt Lovgivningsmagtens forskellige Faktorer. Sagen blev henlagt, og der blev ikke gjort noget ved den i mange Aar. Derved skete der stor Skade, og der oprettedes en stor Mængde Fattiggaarde, alt for mange, vistnok flere end, hvis vi tidligere havde faaet denne Fattiglov, hvis vi havde faaet den i Begyndelsen af Halvfjerdsferne, og Forholdet var blevet reguleret ved Arbejdsanstalter omkring i Amtene. Jeg antager da, at det ikke vilde have været nødvendigt at faa den Mængde Fattiggaarde, vi have faaet. Jeg skal bemærke, at hos mange af de fattige og med en vis Grund, som jeg siden skal berøre, ere disse Fattiggaarde en hel Del forhadte. Der er til disse Fattiggaarde medgaaet store Omkostninger. Saa vidt jeg stønner, er der ca. 500 Fattiggaarde her i Landet, og naar jeg sætter hver Fattiggaards Værdi til 25—30,000 Kr., hvad jeg nok kan, vil den samlede Udgift løbe op til en meget betydelig Sum, 12—15 Mill. Kroner. Det er efter min Mening et Uheld, som er fulgt med, at Fattigloven er bleven udjat, at man har faaet Fattiggaarde i et saa overordentlig rigt Maal, men det kan